

Ex his quae de iure romano delibavimus, liquet

a) *iurisdictionis* nomen et conceptum in iure nostro, longe amplioris esse significationis ac in iure romano, siquidem et maiestatem et imperium et iurisdictionem complectitur;

b) utrumque tamen conceptum convenire *quoad partem affirmantem*, quatenus scilicet iurisdiction in iure canonico facultatem complectitur caussas cognoscendi, et iudices dandi seu quod idem est iurisdictionem exhibit tum *ordinariam* tum *delegatam* (saltem *quoad hanc notam* quod tum iurisdiction *mandata* tum iurisdiction *delegata* habentur ex mandato);

c) sepositis etiam legifera et coactiva potestate quae in iurisdictione in iure romano non includuntur, ad iudicariam etiam potestatem quod attinet, illud etiam inter utrumque discrimen existere, quod in iure nostro iudicaria potestas non ad solas civiles privatorum caussas sed ad quascumque portenditur.

Denique multo magis discrimen apparet ex illa generali formula: “*Ad iurisdictionis ecclesiasticae potestatem, ex divina Christi institutione, pertinere quaecumque ad assequitionem finis Ecclesiae quavis ratione requiruntur, iis dumtaxat exceptis quae ad potestatem ordinis spectant et sub ea tantum ratione qua potestatis ordinis sunt*”.. Quod iam paulo superius explicavimus distinctione facta *efficientiam* inter et *usum* sacramentorum.

SCHOLION II.

De speciebus ecclesiasticae iurisdictionis.

Eas inter partitiones quas in textu (287) recensuimus nominatim attendenda est illa qua iurisdiction dividitur in *ordinariam* et *delegatam*. Neque enim eam quemadmodum ceteras aliquid accidentale exhibere arbitramur, sed ipsas species iurisdictionis enuntiare adeoque vero et proprio sensu ad rei essentiam pertinere.

Constat in primis fundamentum huius partitionis esse in origine *proxima* e qua iurisdiction dimanat in eum qui illam exercet.

Consulto dicimus spectari in ea originem proximam: nobis enim certum est, ad potestatem iurisdictionis quod spectat, unicum esse fontem a quo ex ipsa Christi voluntate primus in omnes subiectos gradus derivatur, scilicet Romanum Pontificem. Quae quidem sententia et theologie certa quin et unice vera est.

Praeter autem iurisdictionem ordinariam et delegatam aliud membrum non admittimus, adeoque ut suo loco paulo inferius notabimus, iurisdictionem illam quae ex iure romano *mandata* appellatur in hanc ipsam partitionem refundimus.

Hisce praemissis, demonstrandum nobis est partitionem iurisdictionis in ordinariam et delegatam esse specificam, seu quod eodem redit exhibere duas species in quibus dividitur genericus conceptus iurisdictionis.

Sane,

primo, huius partitionis membra sese mutuo excludunt: iam vero in comperto est characterem maxima distinctionis esse ipsam membrorum invicem oppositionem. Etenim utraque convenit in genus iurisdictionis, simulque in eo invicem differunt quod iurisdiction ordinaria ex ipsa sua natura habetur et exercetur *iure proprio*, iurisdiction vero *delegata* habetur et exercetur *iure alieno*.

Porro evidenter liquet ius proprium et ius alienum semet mutuo excludere.

Secundo: verum ulti progradimur et affirmamus iurisdictionem ordinariam ita differre a delegata ut differentia sit *specifica*, proindeque iurisdiction ordinaria et iurisdiction delegata duas easque solas designent proprias species in quas conceptus genericus iurisdictionis dispescitur.

Huiusmodi investigatio haud est supervacanea, cum id si semel constet eo ipso veluti solidi fundamento destituae proindeque a veritate aberrantes haberi debeant sententiae quorundam auctorum nostri aevi (1) quae iurisdictionem

(1) De Angelis, Praelect. Iuris can. ad tit. de Off. vie. n. 11; Santi, in eund. loc. nn. 20, 21; not. a. His alde Vering, Hinschium aliasque, qui novam iurisdictionem *quasi ordinariam* induxerunt.

quamdam *anomalam* et veluti intermedium ordinariam inter et delegatam atque utriusque participem excogitarunt.

Nimis enim evidens est haud posse confundi duas species quae inter se distinguuntur differentiis ex ipsa sui essentia contradictoriis.

Iam vero statim appareat sedulo rem insipienti omnes alias iurisdictionis formas quae continentur iis partitionibus quae vulgo usurpantur, eiusmodi esse ut aequae possint praedicari de utroque membro huius partitionis in ordinariam et delegatam, quam specificam nuncupamus.

Iurisdictione sane ordinaria esse potest universalis et particularis, adaequata vel inadaequata, contentiosa vel voluntaria atque ita porro. Idem etiam valet pro iurisdictione delegata. Unum tantummodo de iurisdictione ordinaria praedicari nequit scilicet eam esse delegatam, pariterque de iurisdictione delegata eam esse ordinariam.

Insuper illud quoque liquet partitionem hanc in ordinariam et delegatam *primam* omnium habendam esse cum ex dictis ab *origine* desumatur, hinc omnium universalissima est easque complectitur, quippe quae in iis necessario presupponitur.

Unde iure infertur alias partitiones quascumque, in iis membris quibus coalescunt, exhibere dumtaxat qualitates vel modos vel affectiones quae licet etiam inter se oppositae haud tamen exprimunt illud essentiale discrimen quo naturae differentia constituitur.

At vero e contrario partitio iurisdictionis in ordinariam et delegatam, iurisdictiones exhibit natura sua diversas, quae convenient quidem in generico iurisdictionis conceptu sed inter se differunt ratione ipsius originis atque essentiae, seu quod idem est ad species diversas pertinent et partitionem exhibent quae iure specifica appellatur.

Statuta hoc pacto tum obiectiva veritate huius partitionis ecclesiasticae iurisdictionis in ordinariam et delegatam, tum utriusque membra intima relatione superest ut aliquid dicamus in scholio insequenti singillatim de utriusque vera idea et accurata definitione.

SCHOLION III.

De natura et definitione ecclesiasticae iurisdictionis ordinariae et delegatae.

Duplex est methodus qua exhiberi potest scientifica disquisitio in naturam atque iuridicum conceptum iurisdictionis quae *ordinaria* vel *delegata* in iure nostro appellatur.

Potest enim analytica methodo tum ex rite discussis auctorum sententiis tum iis quoque recensis textibus iuris quae ad rem faciunt, veluti per gradus quosdam, ab iis quae ab omnibus ut certa habentur ad ea quae minus aperta sunt definienda deveniri.

Si hac methodo quae inquisitionis est quis uti velit, non modo rem ipsam sed medium ac prope viam qua ad illam cognoscendam pertingere potuit perspectam habebit. Verum est alia quoque methodus quae et compendio utitur et ad docendum est aptior, quae scilicet synthetice fructum investigationis adhibitae brevibus et determinatis quibusdam formulis colligit.

Hanc nos in praesenti seligimus, et solum ad singula membra recensionis nostrae adiiciemus allegationes sive ex textibus iuris sive ex doctorum sententiis quae sunt fundamentum quo veritas singularum propositionum innititur.

Igitur:

1º. Communis formula, ex iure romano desumpta, qua iurisdictio *ordinaria* ea est; *quam quis habet iure suo, delegata* vero, *quam quis habet alieno beneficio*, aequivocatione non caret adeoque eam esse explicandam et perficiendam (1) clarum est.

2º. Aequivocatio autem in eo est quod dupli modo potest iurisdictionem quis habere *iure suo*; primo: ut in eo sit *principaliter*, et non *communicata* quia iam est adnexa

(1) Patei ex ipsa vulgata controversia quo pacto iurisdictio vicarii generalis episcopalis dicatur ordinaria.

ex iure officio quod habet; secundo: *accessorie et communicata* quatenus per hanc communicationem una est *persona iuridica* principalis et accessorii. Tum enim licet diverso modo, etiam qui habet communicatam habet *iure suo* (1).

3º. Item dupli modo haberi potest iurisdictio *alieno beneficio* seu ut etiam in iure dicitur ex *commissione* (2). Primo, ut *immediate et directe*, alieno beneficio seu commissione conferatur *ipsa iurisdictio*. Secundo, ut ex sola *commissione* sed *ad nutum voluntatis revocabili*, per se conferatur *officium* cui ex iure adnexa est iurisdictio. Primo modo iurisdictio neque *per se* neque *per communicacionem* est ordinaria adeoque vero et proprio sensu est delegata; altero modo est adhuc ordinaria, quia semel ac confertur officium vel perpetuo vel etiam temporario et ad nutum, ex iure habetur iurisdictio eidem antecedenter adnexa (3).

4º. Quare duplex distingui debet mandatum: aliud enim est constituens *in iurisdictione* ex quo oritur iurisdictio *delegata*, aliud constituens *in officio*, ex quo oritur iurisdictio *ordinaria* tum legati tum vicarii generalis (4).

5º. Item perpetuitas non est character *essentialis* pote-

(1) Pirhing, de Off. et pot. iud. deleg. (I. 29) sect. 1. § I. v. *Additur*; Schmalzgrreber, de Off. archid. (I. 23) n. 7; de Off. vic. (I. 28) n. 18; Reiffenstuel, de Off. archid. n. 6; de Off. vic. nn. 92-182; Pichler, de Off. archid. n. 3. v. *Quamquam*.

(2) Cap. *Licet 2 de Off. vic. in 6.* « *Licet in officialem episcopi per commissionem officii generaliter sibi factam causarum cognitio transferatur, potestatem tamen inquirendi, corrigendi.... transferri nolumus in eumdem nisi sibi specialiter haec committantur* ». Diserte hic distinguitur *commissione officii* cui est iam adnexa iurisdictio antecedenter (ordinaria) et *commissione specialis causae iurisdictio delegata*. Cf. ibi glossam v. *Officialem*. Item cap. *Legatos 2 de Off. leg. in 6;* cap. *Romana 3 de Appell. in 6;* cap. *Si contra 4 de Off. et pot. iud. deleg. in 6.*

(3) Patet ex textibus nuper allegatis et cap. *Ad abolendam 9 de Haer. § fin.*; cap. *Licet in corrigendis 12 de Off. Ord.* ubi distinguitur inter episcopum tanquam *ordinarium* et tanquam *delegatum*, quae distinctione frequentissime fit in concilii tridentini decretis de reformatione ut in comperto est.

(4) Est consectarium evidens ex demonstratis de iurisdictione *ordinaria* ob officium etiam temporarie commissum.

statis ordinariae adeoque eam non distinguit a potestate delegata. Quare iurisdictio potest esse *ordinaria* quin sit perpetua. Hoc consectarium est maximi momenti, praesertim ad solvendas plures quaestiones quae hac de re nostris temporibus agitantur nominatim quoad parochos (1).

6º. Tria igitur accurate distinguenda sunt: *beneficium, officium, iurisdictio*. Iurisdictio ordinaria pendet ex officio cui *antecedenter* est *ex iure adnexa*, adeo ut si conferatur officium, iurisdictio, saltem intra quosdam limites, *antecedenter* adnexa, habeatur. At quod hoc officium sit adnexus beneficio quod *presso sensu* est in praesenti disciplina *subjective* perpetuum, hoc efficit ut *possessio* iurisdictionis sit *perfectior* quam in *officio* simpliciter commisso et revocabili, at eius naturam non potest immutare, et iurisdictio adnexa, saltem intra quosdam limites *antecedenter* officio, est semper ordinaria. Hinc intelligitur cur in iure iurisdictio legati et vicarii sit et dicatur *ordinaria* (2).

7º. *Identitas personae iuridicae* episcopi cum suo *officiali* seu *vicario generali*, est *character essentialis* iurisdictionis vicariae et eam distinguens ab omni alia iurisdictione etiam ordinaria. Quod vero non datur appellatio a vicario generali ad episcopum, hoc est dumtaxat aliquod consectarium *ex ipsa natura institutionis* quae essentialiter in eo est ut unum habeatur *auditorium, consistorium, tribunal*, seu quod idem est *una sit persona iuridica*. (*Cap. 2 de Cons. in 6*).

8º. Quod igitur, in quibusdam casibus, non detur appellatio a sententia subdelegati ad delegatum qui subdelegandi habebat facultatem, sed debeat appellari ad primum delegantem, hoc non provenit ex eo quod subdelegatus cum subdelegante efficient *unam personam iuridicam*, sunt enim semper duplex persona iuridica, sed ex eo quod ita subdelegans, *totam suam commisit iurisdictionem* adeoque etiam facultatem recipiendi appellationem: hinc etiam in iis casibus toto coelo differt ab iurisdictione vicaria. *Cap. Super quaestione 27 de Off. et pot. iud. deleg.* (3).

(1) Haec m. lius patebunt ex iis quae de parochis inferius dicenda sunt.

(2) *Cap. Romana 3 de Appell. in 6 cit.; c. Non putamus 2 de Consuet. in 6.*

(3) Cf. Gonzalez, Tellez, comm. in h. t.

9º. Illud denique intelligitur quod a doctoribus dicitur, *iurisdictionem delegatorum a iure non esse ordinariam sed delegatam* quia non confertur *per modum officii*, sed *per modum specialis commissionis* (1).

10º. Concludimus, characterem seu *notam essentialem iurisdictionis ordinariae esse*, ut *antecedenter*, saltem intra quosdam limites, *sit adnexa officio*. Officium autem potest esse *coniunctum cum beneficio proprie dicto*, et tunc habetur in praesenti disciplina titulo *per se irrevocabili et perpetuo*; et officium potest esse simpliciter *commissum per iunctionem voluntatis* et tunc habetur titulo *per se temporario et revocabili*. Haec autem commissio potest fieri ita ut habeatur exinde vel non habeatur identitas personae iuridicae.

11º. Ex his characteribus putamus plene et perfecte definiiri iurisdictionem ordinariam si dicatur: *iurisdic̄tio ordinaria est ea quae est antecedenter adnexa alicui officio ecclesiastico sive inherenti personae titulo perpetuo sive simpliciter commisso cum vel sine identicae personae iuridicae communicatione*.

Brevius, iam explicatis terminis: *iurisdic̄tio ordinaria est illa quae est antecedenter adnexa alicui officio ecclesiastico vel proprio vel commisso*.

Illud autem quod in hac definitione exhibetur per illa

(1) Reiffenstuel, (*de Off. vic. nn. 92-102*) « Nec dicas: si talis iurisdic̄tio defertur a iure seu canone, ergo ipsa erit ordinaria non delegata. Respondeo enim cum Barbosa (*de Off. et pot. ep. par. 3. alleg. 92. n. 3*) et aliis: nego sequelam. Adhuc enim iurisdic̄tio illa quae tribuitur episcopis virtute talis clausulae est delegata non ordinaria, haud obstante quod a iure communi deferatur, quia videlicet committitur ipsis non sub ratione officii, sed per mandatum specialis commissionis seu delegationis etc. ». Vide hic distingui *commissionem officii* cui respondet iurisdic̄tio ordinaria, et *commissionem caussae* cui respondet iurisdic̄tio delegata.

Ex quibus iure inferimus, quod maximi momenti est in hac controversia, vicarium generalem episcopi licet sit vicarius *datus h. e.* ex commissione officii eidem libera episcopi voluntate facta, secus ac archidiaconus qui in antiquo iure erat vicarius *natus*, non est tamen *iudex datus*, quia mandatum eum constituit *in officio*, non *in iurisdictione*, saltem intra quosdam limites, adeoque eius iurisdic̄tio intra eos limites non est *mandata sed propria*, sed peculiari modo *h. e.* addita etiam communicatione identicae personae iuridicae quod in legato non habetur.

verba: *antecedenter adnexa etc.*, illustrari adhuc potest, quatenus *officium illud*, non quomodocumque sed *per modum verae et propriae ecclesiasticae institutionis* existit, suas habet, saltem intra quosdam limites, definita in iure *leges, praerogativas, potestatem*. Est igitur aliquid *permanens et obiective perpetuum*, quamvis *attributio subiectiva* sit temporaria. Sic ex. gr. postquam in dioeceseos regimine suffectus est, *per communem Ecclesiae disciplinam*, vicarius generalis episcopi archidiacono, evidens est vicariatum eo pacto esse veram et propriam *institutionem*, permanentem et, manente eadem disciplina, omnino suis legibus definitam. Episcopus poterit forte et *per modum exceptionis*, carere vicario generali, et uti solis delegatis, sed si velit eum habere, *officii* potestas intra quosdam limites est ab Ecclesia iam definita, *ab eo non dependet*, adeoque non est neque delegata neque ullo modo *mandata*, licet officium sit huic vel illi per mandatum commissum. Nil igitur mirum eam iurisdictionem *ordinariam* esse et dici. Quod etiam ex illa canonistarum doctrina illustratur, in iurisdictione adnexa officio vicarii inclusa censeri, quaecumque simul cum officio ab episcopo uno eodemque actu conferuntur licet per se exigant speciale mandatum. Hoc enim necessario supponit officium iam antecedenter *propriam* quamdam habere iurisdictionem.

12º. Contra vero character seu nota *essentialis iurisdictionis delegatae* est ut *directe et per se, nulli sit adnexa antecedenter ecclesiastico officio*, adeoque sola *per commissiōnem seu mandatum conseratur, sive per meram iniunctionem voluntatis sive iuris dispositione* ita ut sit in ea *essentialis et necessaria* diversitas personae iuridicae in delegante et delegato.

Dixi, *essentialē esse et necessariam diversitatem personae iuridicae in iurisdictione delegata seu mandata*. Nam toto coelo differunt inter se *iurisdic̄tio mandata et officium mandatum*, cui *antecedenter* ad mandatum est, saltem intra quosdam limites, adnexa iurisdic̄tio; sicut differt *communatio effectus a communicatione caussae* (1).

(1) Haec contrariorum ipsa ratione clara sunt.

13°. Hinc, *iurisdictio delegata* est ea quae commissione ipsa seu mandato sola confertur, ita ut essentialiter et necessario sit diversa persona iuridica delegantis et delegati. Brevius iam explicatis terminis: *iurisdictio delegata* est ea quae directe ac sola per mandatum, alteri tanquam iuridice inferiori, committitur. (*Pirhing l. c. heic 2° nota*).

14°. At vero cum has definitiones veras suisque numeris absolutas dicimus, id potissimum ea ratione affirmamus, quod absque ulla aequivocatione et ea qua par est conceptum distinctione, genuinam essentiam exhibent ac naturam iurisdictionis sive ordinariae sive delegatae. Haud tamen verborum quibus usi fuimus adeo prave amantes erimus, ut alia, si meliora suppeditentur, dummodo rem eamdem exprimant, respuamus, quamvis ea non sine conceptum ac rerum diuturna consideratione p[ro]ae ceteris selegerimus.

15°. Illud quoque demum animadvertisse iuverit, ex hactenus demonstratis omnino constare, partitionem iurisdictionis in *ordinariam* et *delegatam* adaequatam prorsus esse. Sed quaeri potest quid tum sibi velit ea distinctio quae ponitur a plerisque iurisdictionem inter *mandatam* et *simpliciter delegatam*. Ut exordiamur ab iis quae certa sunt, illud sane liquet iurisdictionem ideo dici *mandatam* quia mandato seu commissione confertur; cave tamen ne perpetram confundas cum iurisdictione mandata, illam quae antecedenter est adnexa ab iure alicui *officio*, licet *commissio*. Tunc enim, ut diximus, non *iurisdictio*, sed *officium* committitur, et iurisdictio est ordinaria: cum igitur *iurisdictio* ipsa obiectum est mandati, ea procul dubio est delegata. Iurisdictio igitur *mandata* delegata est ex hactenus demonstratis. Discremen ergo si quod est non potest esse nisi *accidentale* h. e. *quoad modum delegationis*. Hoc posito, facile intelliguntur quae habet Schmalzgrueber (*de Off. et pot. iud. deleg. n. 3. § Porro*): “Porro multum interest an quis *mandatam* an *solum delegatam* iurisdictionem habeat. Nam 1. Qui *mandatam* iurisdictionem habet in multis aequiparatur iudici ordinario. 2. Etsi mandare iurisdictionem non possit alteri, potest tamen iudicem dare seu delegare ad particularem aliquam causam. L. *Cum praetor 12. v. Iu-*

” *dicem ff. de Iudic.* 3. Eidem integra iurisdictionio, i. e. cum plena potestate exequendi sententiam, adeoque mixtum imperium conceditur, cum illi qui iurisdictionem delegata tam solummodo habet solum committatur praeter caussae cognitionem, coercitio aliqua seu simplex iurisdictionio absque plena et perfecta potestate exequendi *Konig hic n. 3.* 4. Ab habente iurisdictionem non recte appellatur ad mandantem, nisi hic aliquid iurisdictionis sibi retinuerit, sed appellari ad huius superiorem debet. *L. Quod dicitur 1. ff. Quis et a quo appellatur*, at vero a delegato ad delegantem appellatio conceditur. *L. un. C. Qui pro sua Iurisd....* Sed utut haec vera sint, nomine delegati tam is qui mandatam, quam ille, qui delegatam iurisdictionem habent apud auctores passim veniunt „. Hactenus Schmalzgrueber.

16°. At vero ni toti fallimur, ex his doctrina quam tuemur mirifice illustratur.

Etenim

1. Patet iurisdictionem *mandatam* si generali quadam formula dicatur eam esse, quae exercetur non proprio nomine sed alieno, tum ea in iure canonico, aequo complecti mandatum constituens in officio, et mandatum constituens in iurisdictione, adeoque in iure canonico non exhibere essentiam iurisdictionis, sed *modum* quo habetur.

2. Hinc forte repetenda occasio illius aequivocationis quae caussam dedit disputandi, utrum iurisdictionio legati Pontificis vel vicarii generalis episcopalis sit ordinaria vel delegata. Enimvero haec aequivocatio neque concipi potest si seposita appellatione iurisdictionis *mandatae*, retineatur solum appellatio quae in iure nostro est iurisdictionis *ordinariae* et *delegatae*. Ex dictis enim semel ac *officium* non vero iurisdictio sola committitur ea est ordinaria.

3. Denique si iurisdictio *mandata*, appetetur ea quae sola et directe per mandatum confertur, tunc ea prorsus dici debet et est *delegata* ut ipse Schmalzgrueber concludit, cui tamen peculiaris quaedam qualitas adiicitur mere per accidentis in modo et exercitio delegationis. Ius igitur canonicum

directe in suis formulis *delegati* et *ordinarii iudicis* memit, et siquidem mandata iurisdictio in medium proferatur, quae ab ordinaria distinguatur, eam delegatam esse statuit. Ex quo patet ita Ecclesiam iure romano uti ut non suas leges illi, sed illud quando vult suis legibus accommodet. Haec interim sufficiunt ad hanc protheoriam intellegendam, quaedam adhuc dabimus ubi inferius de legato et vicario sermo data opera habendus erit.

TITULUS X.

De Summo Pontifice et curia pontificia.

320. Absoluta generali tractatione de potestate ecclesiasticae iurisdictionis, iam dicendum est de personis in quibus ea residet, deque gradu quo singulis competit. Unum tamen tum pro iis quae hic sumus dicturi, tum pro reliquis liceat animadvertere, nos institutionum *textum*, eumque in schola *explanandum* exhibere, hinc neque *omnia* quae dici possunt sed quae magis dissentibus necessaria, neque enucleata, sed breviter recensisitis allegationibus ac opportunis adscitis praesidiis illustranda, proponere. Quod semel dictum sufficiat, ne quis a nobis exigat aut tractatum de curia pontificia aut *formularium* quod vocant, *practico-legale*.

Iam vero ad tractationem nostram disputationem revocantes, primum locum sibi in ea vindicat Romanus Pontifex, in quo non modo potestas iurisdictionis *universalis* est sed ut alias diximus veluti in fonte residet, a quo in alios omnes ex Christi voluntate dimanat. Patet autem plerique de Romano Pontifice ad dogmaticam theologiam spectare, quae proinde a nobis hic supponi debent (1). Huc pertinent:

(1) De his cf. Palmieri, Tract. de Rom. Pontifice; Card. Mazzella, de Religione et Eccl. disp. V.

a) institutio divina, perpetuitas, iura primatus, a Christo beato Petro eiusque legitimis successoribus collati:

b) formulae generales atque omnino amplitudine incircumscriptae, quibus oecumenica concilia nominatim florentinum et vaticanicum, de hac Romani Pontificis potestate locuti sunt in suis dogmaticis definitionibus:

c) earum applicatio p[ro]ae triplici potestatis functione *legisera*, *iudicaria*, *coactiva* seu quod idem est, quaenam varia sint obiecta, ad quae eius potestas extenditur quoad fidem, mores et disciplinam.

321. Priusquam haec obiecta singillatim persequamur, ut generatim perspecta nobis sit Romani Pontificis potestas, formulae suppetunt in iure notissimae quibus edita[re]t:

a) excepto *iure divino* quod tamen authentice interpretandi ius habet, omnia subesse *plenitudini apostolicae potestatis*; hinc

b) Romanum Pontificem esse *supra canones*, nullaque ecclesiastica lege in sua iurisdictione posse coerceri si actus intrinseca validitas attendatur: Romanum Pontificem *omnia posse* in Ecclesia (supposita illa unica iam recensita limitatione) adeoque numquam excipi posse contra eius auctoritatem.

Hinc in dubio, utrum aliquid pertineat ad eius auctoritatem, nihil esse ei detrahendum.

Ex quibus formulis appareat quaenam sit Romani Pontificis potestas quoad omnia quae sive legiferam sive iudicariam sive coactivam potestatem respiciunt. Ut tamen aliquid enucleate magis de his proponamus, ad ea obiecta ad quae potestas universalis iurisdictionis Summi Pontificis extenditur haec in primis pertinent:

a) Eius infallibile magisterium in iis quae ad fidem et mores spectant dogmatice definiendis, tum in iis quae cum iisdem necessario nexu copulantur, uti et ius ea omnia fidelibus praincipiendi aut vetandi quae ad fidei morumque integritatem tuendam requiruntur.

b) Ius leges quascumque pro universa Ecclesia ferendi, constituendi ea quae ad cultum pertinent, dispensandi in